

**LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJOS, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJOS, LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ
MINISTERIJOS, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJOS IR AKCINĖS
BENDROVĖS „ORLEN LIETUVA“ KETINIMŲ PROTOKOLAS DĖL NAFTOS ŽALIAVOS
LIKUČIO KONVERSIJOS ĮRENGINIO STATYBOS PROJEKTO ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ**

2025 m. kovo d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, atstovaujamos Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro, Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos finansų ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, (toliau kartu – Lietuvos pusė) bei AB „ORLEN Lietuva“, atstovaujama generalinio direktoriaus Zbigniew’o Paszkowicz’iaus ir valdybos nario Artur’o Sladowski’io, veikiančių pagal įstatus, toliau vadinamos „Šalimis“,

- suprasdamos Lietuvos ekonomikos konkurencingumo ir energetinio saugumo didinimo svarbą, atsižvelgdamos į globalią ekonominę aplinką bei situaciją naftos ir jos produktų rinkoje ir kylančius aktualius Europos Sąjungos šalių naftos perdirbimo pramonės (toliau – pramonė) uždavinius,
- vertindamos ilgalaikį ir sėkmingą Lietuvos Respublikos ir AB „ORLEN Lietuva“ bendradarbiavimą, gerbdamos jau sudarytus susitarimus ir norėdamos sustiprinti bendradarbiavimą tarp Šalių,
- atsižvelgdamos į 2021 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir AB „ORLEN Lietuva“ pasirašytą ketinimų protokolą dėl naftos žaliavos likučio konversijos įrenginio statybos projekto įgyvendinimo,

konstatuoja:

1. Siekdama ilgalaikėje perspektyvoje išlaikyti veiklos stabilumą konkurencingoje tarptautinėje rinkoje ir prisidėti prie veiklos efektyvumo didinimo ir produktų kokybės gerinimo, AB „ORLEN Lietuva“ numato per vieną mėnesį nuo šio dokumento pasirašymo datos priimti investicinius sprendimus dėl naftos žaliavos likučio konversijos įrenginio statybos projekto užbaigimo (angl. *bottom of the barrel*) (toliau – **konversijos įrenginio projektas**). Šiuo ketinimų protokolu dėl naftos žaliavos likučio konversijos įrenginio statybos projekto įgyvendinimo priemonių (toliau – ketinimų protokolą) Šalys deklaruoja tolesnį siekį bendradarbiauti įgyvendindamos **konversijos įrenginio projektą**.
2. AB „ORLEN Lietuva“ Mažeikių rajone esančioje naftos perdirbimo produktų gamykloje įgyvendina **konversijos įrenginio projektą**, kuriuo siekiama padidinti naftos perdirbimo gilumą ir efektyvumą – bendrovė planuoja pagaminti tą patį produktų kiekį iš 20 proc. mažesnio naftos žaliavos kiekio ir iki minimumo sumažinti arba net visiškai nebegaminti sieringojo katilų kuro. Šio projekto įgyvendinimo kaina sieks daugiau kaip 1 mlrd. eurų.

Įgyvendinus šį projektą, AB „ORLEN Lietuva“ gaus papildomų pajamų iš šviesiųjų naftos produktų, kurios vėliau galės būti skirtos AB „ORLEN Lietuva“ veiklos dekarbonizacijai ir transformacijai – atsinaujinančiosios energijos ir žaliosios energetikos bei naftos chemijos vystymo projektams. Numatoma, kad šio **konversijos įrenginio projekto** įgyvendinimas sudarys galimybes AB „ORLEN Lietuva“ sumažinti priklausomybę nuo makroekonominės pokyčių ir stabiliai veikti netgi esant sudėtingomis makroekonominėms sąlygoms. Tai užtikrins Lietuvos teritorijoje veikiančios naftos perdirbimo produktų gamyklos konkurencingumą, ilgalaikę sėkmingą jos veiklą Lietuvoje ir Lietuvos energetinio saugumo stiprinimą.

3. Lietuvos pusė išreiškia pritarimą **konversijos įrenginio projekto** užbaigimui ir ieškos galimybių finansiškai prisidėti prie **konversijos įrenginio projekto** įgyvendinimo, įvertinusi ir efektyviai išnaudodama Lietuvos Respublikos teisės aktuose nurodytas priemones.
4. Stambiems investiciniams projektams skirtų Europos Sąjungos regioninės valstybės pagalbos gairių, kurios galiojo 2021 m. liepos 1 d. pasirašant Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir AB „ORLEN Lietuva“ ketinimų protokolą, leidžiamas maksimalus valstybės pagalbos dydis – 8,5 % projekto vertės.

Pagal savo kompetenciją Šalys susitaria:

5. AB „ORLEN Lietuva“ **konversijos įrenginio projektas** yra strateginės svarbos projektas tiek projektą įgyvendinančiai įmonei, tiek ir Lietuvos Respublikai. Tai reikšmingas Lietuvos ekonomikos konkurencingumo ir energetinio saugumo didinimo veiksnys bei svarbus ilgalaikį sėkmingą Lietuvos Respublikos ir AB „ORLEN Lietuva“ bendradarbiavimą įprasminantis projektas.
6. Intensyvinti dvišalį Lietuvos pusės ir AB „ORLEN Lietuva“ bendradarbiavimą energetinio saugumo, aplinkosaugos, pramonės dekarbonizacijos, infrastruktūros plėtros ir investicijų, žaliojo vandenilio ir jo išvestinių produktų srityse bei ieškoti bendradarbiavimo galimybių mažos galios branduolinių reaktorių, gamtinių dujų elektrinių ir kitose energetikos srityse.
7. Lietuvos pusė stengsis sudaryti sąlygas suteikti didžiausią leistiną finansinės paramos sumą **konversijos įrenginio projektui**, laikydamosi galiojančių Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, įskaitant valstybės pagalbos taisykles ir notifikavimo reikalavimus, bet jais neapsiribojant. Jeigu, laikantis šio ketinimų protokolo 4 punkte nurodyto siekio, valstybės pagalbos teikimas bus derinamas su Europos Komisija, AB „ORLEN Lietuva“ teiks visą informaciją ir dokumentus, kurie reikalingi valstybės pagalbos teikimo klausimams suderinti. Lietuvos pusė pradės valstybės pagalbos suderinimo procedūras, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnyje, bei su AB „ORLEN Lietuva“ atstovais suderins dokumentus, teikiamus Europos Komisijai, sprendžiant valstybės pagalbos klausimus.
8. Jei Europos Komisijos sprendimui suderinti valstybės pagalbos **konversijos įrenginio projektui** įgyvendinti teikimą reikėtų priimti papildomų teisės aktų ir (arba) pakeisti jau galiojančius teisės aktus, Lietuvos pusė dės pastangas priimti reikiamus teisės aktus arba teisės aktų pakeitimus.
9. **Konversijos įrenginio** eksploatavimas yra susijęs su dideliu vandenilio poreikiu. Atsižvelgdamos į poreikį dekarbonizuoti pramonėje naudojamo vandenilio gamybą, taip pat Europos Sąjungos ir Lietuvos siekius didinti žaliojo vandenilio potencialą Lietuvoje, Šalys ieškos galimybių bendradarbiauti diegiant žaliojo vandenilio gamybos arba vandenilio gamybos dekarbonizavimo technologijas.
10. AB „ORLEN Lietuva“ turi ilgametę patirtį gaminant ir naudojant vandenilį gamybos procesuose ir yra pasirengusi iš esmės sumažinti su šiuo procesu susijusias CO₂ emisijas.
11. Lietuvos pusė išreiškia pritarimą poreikiui dekarbonizuoti pramonėje naudojamo vandenilio gamybą, taip pat sukurti lanksčios elektros gamybos ir vartojimo profilius įgalinančią elektros perdavimo tinklų tarifų struktūrą, būtiną žaliojo vandenilio ir jo išvestinių produktų gamybai plėtoti, ir ieškos galimybių sudaryti sąlygas pasinaudoti finansavimo parama tokioms priemonėms diegti.
12. **Konversijos įrenginio** eksploatavimas taip pat susijęs su papildomu energijos suvartojimu ir proceso emisijomis. AB „ORLEN Lietuva“ turi aiškų priemonių planą, kuris leis sumažinti CO₂ emisijų kiekį ir padidins energijos vartojimo efektyvumą, įdiegus reikalingas technologijas.
13. Lietuvos pusė išreiškia pritarimą diegti emisijų mažinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones ir ieškos galimybių sudaryti sąlygas pasinaudoti finansavimo parama tokioms priemonėms diegti.
14. Siekdamos sukurti paskatas įgyvendinti **konversijos įrenginio projektą** ir užtikrinti palankią bendrą ekonominę aplinką, kuri leistų AB „ORLEN Lietuva“ pasinaudoti **konversijos įrenginio projekto** teikiama nauda, Šalys susitaria, kad sieks bendradarbiauti dėl konkrečių valstybės įgyvendinamų finansinės paramos priemonių, įskaitant toliau išvardytas, bet jomis neapsiribojant, taikymo, laikydamosi Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų:
 - Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo, kuris įtvirtina **pelno mokesčio lengvatas stambiems investicijų projektams**;
 - reglamentuojančių valstybės pagalbos Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos netiesioginių išlaidų kompensavimą;
 - reglamentuojančių AB „ORLEN Lietuva“ investicijų į kelių infrastruktūrą kompensavimą.
15. Ieškoti ir kitų paramos priemonių, kurios kartu su pirmiau išvardytomis priemonėmis leistų greitai ir efektyviai siekti 8,5 % projekto vertės finansinės paramos sumos, tačiau ne daugiau kaip 54,4 mln. Eur kompensavimo **konversijos įrenginio projektui** įgyvendinti.
16. AB „ORLEN Lietuva“ yra informuota ir susipažinusi su Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais dėl valstybės pagalbos teikimo, supranta ir prisiima atsakomybę dėl Europos Komisijos sprendimų, susijusių su pelno mokesčio lengvatos stambiems investicijų projektams taikymu įgyvendinant konversijos įrenginio projektą, jei tokie būtų priimti, vykdymo.
17. Taip pat Šalys susitaria, kad bus glaudžiai bendradarbiaujama siekiant įgyvendinti AB „ORLEN Lietuva“ priemones, skirtas bendrovės dekarbonizacijos projektams.

18. Šio ketinimų protokolo įgyvendinimą koordinuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje įsteigta darbo grupė, kuri nagrinėja **konversijos įrenginio projekto** įgyvendinimo klausimus ir per 60 dienų nuo šio dokumento pasirašymo teikia reikiamus pasiūlymus. Darbo grupę sudaro Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos paskirti atstovai, taip pat kitų valstybinių institucijų atstovai, AB „ORLEN Lietuva“ generalinis direktorius arba generalinio direktoriaus pavaduotojas ir kiti AB „ORLEN Lietuva“ paskirti atstovai.
19. Šalys patvirtina suprantančios, kad šis ketinimų protokolą nesukuria Šalims jokių tarpusavio finansinių įsipareigojimų.
20. Aiškumo tikslais Šalys patvirtina, kad šis ketinimų protokolą yra Šalių geros valios bendradarbiauti išraiška ir atspindi Šalių ketinimus, tačiau Šalių teisiškai neįpareigoja ir nesukuria tarp Šalių preliminariosios sutarties, kitokio pobūdžio sutarties arba bet kokių kitų įsipareigojimų.
21. Šalys dės pastangas užtikrinti, kad ginčai ir nesutarimai tarp Šalių ir (arba) su jomis susijusių asmenų, įstaigų ir institucijų būtų sprendžiami geranoriškai derybomis, siekiant patenkinti abiejų pusių interesus.
22. Šis ketinimų protokolą nesudaro teisiškai privalomų įsipareigojimų jo Šalims, jis nėra tarptautinė sutartis arba susitarimas ir netaikomas Šalių teisėms ir pareigoms, kurias reguliuoja nacionalinės arba tarptautinės teisės normos.
23. Šis ketinimų protokolą įsigalioja nuo jo pasirašymo dienos.
24. Pasirašyta 2025 m. kovo __ d. Vilniuje penkiais egzemplioriais, kiekvienas lietuvių ir lenkų kalbomis. Abu tekstai turi vienodą juridinę galią. Esant neatitikimams tarp tekstų, pirmenybė teikiama tekstui lietuvių kalba.

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministras

Lukas Savickas

Lietuvos Respublikos energetikos ministras

Žygimantas Vaičiūnas

Lietuvos Respublikos finansų ministras

Rimantas Šadžius

Lietuvos Respublikos aplinkos ministras

Povilas Poderskis

AB „ORLEN Lietuva“ generalinis direktorius

Zbigniew Paszkowicz

AB „ORLEN Lietuva“ valdybos narys

Artur Sladowski